

- reu clots** (Llucmajor 130); **voven** que aquella inflamació senyala a tres o quatre puestos (Santanyí 133). Present S.: *que es veigui ben cargolat* (Llobera 62).
- VI *m.* **vi brisat** Vi que ha bullit dins el cup amb la brisa: *el vi brisat, diguéssim, n'hi havia que el posaven de banda* (St. Jaume dels Domenys 111).
- vi de cüller** Vi fermentat amb la brisa sense passar per la premsa: *trascolaven lo vi ... el vi de cüller* (Estagell 2); *hi posaven lo vi de premsa de costats per pas lo melanjar amb lo vi de cüller* (Estagell 2). Vegeu també VIN.
- VIA V. HAVER.
- VIANDA *f.* Pasta de sopa: [a] *vegades arròs, a vegades vianda* (Maó 139).
- VIEM V. HAVER.
- VIEN V. HAVER.
- VIES V. HAVER.
- VILA *f.* **per vila** *loc. adv.* Dins el poble: *ella ve de per vila* (Alaró 122).
- VIN *m.* **vin blanc** Vi ranci, vi bo: *i torrar castanyes i una mica de vin blanc* (Aguiló 92).
- VINGA* *excl.* Apa, endavant: *i, en cabat, vinga empilant, ee començant amb llenya prima* (Oix 36); *en cabat, vinga!* (Oix 36); *con és enterrat, vinga!*, *allavons calâ-li foc* (Oix 36); *allavons vinga rascaltejar* (Oix 36); *i vinga!*, *i anar i allò* (Cànoves 73); *si algú té ganes de caminar, vinga!* (Cànoves 74); *vinga els gossos ja, mira, si en troben un atre* (Cànoves 74).
- VISAR *v.* Dir, advertir. Present: *lo bastí sigueriva lo gat, com visau vosaltros?* (l'Alguer 152).
- VISAU V. VISAR.
- VISCO V. VIURE.
- VISTA *f.* **donar vistes** *loc.* Vigilar: *un hom ha de donar vistes* (Oix 36).
- VISTEVEN V. VESTIR.
- VISTIT -IDA *adj.* Vestit: *i vistides pròprio com les espanyoles* (l'Alguer 151); *pròprio vistides a la catalana* (l'Alguer 151).
- VITESSA* *f.* Velocitat: *canviaven la vitessa* (Estagell 2); *hi havia que tres vitesses* (Estagell 2).
- VIURE *v.* Present I.: *l'amo en què visco jo a la casa* (Cervelló 104).
- VOLER *v.* Voler. Infinitiu: *per volguer pas morir* (Salses 1); *I al volguer saltar ell, recula* (Maçanet de C. 16). Present I.: *perquè me vui tornar a casar* (Ceret 12); *en Quaresma, vui dir en Carnaval [...]* *s'ha acabat* (Maçanet de C. 16); *vui dir-hi que el dimoni no salta* (Maçanet de C. 16); *«En vui dotze unces»* (Gósol 41); *Vui dir a ca la Isabel* (Moià 68); *un cel, vui dir, unes boires per llevant* (St. Andreu de Ll. 87); *un bossell, vui dir, un aparato* (St. Andreu de Ll. 88); *Vui dir que llavò, en aquell temps* (St. Josep de sa T. 148); *si et vòs tancar amb clau per dins* (Planoles 28). Imperfet I.: *que ho vo... voliven batre* (Llobera 63).
- VOLGUER V. VOLER.
- VOLIVEN V. VOLER.
- VOLTROS *pron.* Vosaltres: **voltros** *no sabeu què són quarteres* (Maó 143); **voltros** *no n'heu sentit parlar* (Maó 143).
- VOREM V. VEURE.
- VOREU V. VEURE.
- VÓS V. VOLER.
- VOSALTROS *pron.* Vosaltres: *com visau vosaltros?* (l'Alguer 152).
- VOUEN V. VEURE.
- VOVEN V. VEURE.

- VREMES *f. pl.* Verema: *l'època de fer les vremes* (Estagell 2).
- VUALÀ *interj.* Heus aquí, vet aquí: *per hi fer entrar un prell de gorbs eh? ... quítzar ... vualà* (Estagell 2); *lo premsat se feia polit, i vualà!* (Estagell 2); *la bóta ben tapada, i vualà!* (Estagell 2).
- VUI V. VOLER.
- XACOLATA *f.* Xocolata: *es feia una mica de xacolata* (Aguiló 91); *quan la meva joventut, de xacolata, poca* (Aguiló 92).
- XALIVERA* *f.* Salivera: *aixis tindrem xalivera* (Begur 59).
- XAMANA V. XAMANAR.
- XAMANAR* *v.* Eixamenar. Infinitiu: *con veuen que volen xamanar* (Maçanet de C. 15). Present I.: *allavons el buc xamana* (Maçanet de C. 15); *i llavons aquell buc xamana* (Maçanet de C. 15).
- XAMPANYISTA *m.* Xampanyer, fabricant de xampany o cava: *el porten [...]* *amb els xampanyistes* (St. Jaume Sesoliveres 100); *es posen dins d'unes caixes i es porten [...]* *amb els xampanyistes* (St. Jaume Sesoliveres 100).
- XAMPORRAT *m.* Barrejat de diverses begudes: *tots es que vénen aquí / les dam d'aqueix xamporrat* (Montuïri 123).
- XAPAR *v.* Imperfet S.: *si no ho xapassen amb so bisturí, [...]* *riberia a rebentar* (Santanyí 133).
- XAPASSEN V. XAPAR.
- XEIXANTA *adj.* Seixanta: **xeixanta** *anys endarrere* (Llagostera 65).
- XELINDRO *m.* Cilindre: *hi ha un carretó amb xelindros* (Llucmajor 130).
- XEMINELLA* *f.* Xemeneia: *per sortir el fum, u... una xemineia* (Planoles 28).
- XERRA V. XERRAR.
- XERRACOT *m.* Tros de xerrac: *hi posaven uns conts xerracots* (Llobera 63).
- XERRAR *v.* 1. Imperfet S.: *casi mai no es juntaven vesins, que es xerràs de cantar pagès* (St. Josep de sa T. 144).
- 2.* El vent, fer soroll fort. Infinitiu: *Se sent aixerrar el vent* (St. Andreu de Ll. 87); **Aixerrar** *vol dir que dels cops de mars, [...]* *sents una gran avalot* (St. Andreu de Ll. 87). Present I.: **Xerra** ... (St. Andreu de Ll. 87).
- XERRÀS V. XERRAR.
- XERXA *f.* Xarxa: *no és una xerxa* (Roses 40); *en terra estant, tiràvem la xerxa* (Roses 40); *es filat és dues canyes, amb una ... amb una xerxa* (Alaró 122); *una xerxa, de fil molt fi* (Alaró 122).
- XETA *f.* Aixeta: *sa xeta, que era es tubo* (Felanitx 132); *fins que sa xeta acabava* (Felanitx 132).
- XICAR *v.* Aixecar. Infinitiu: *mos feien xicar més de matí* (Ciutadella 135). Imperfet I.: **Xicaves** *es matí, ranjaves es bestiar* (Maó 139); *te xicaves a vegades a les quatre* (Maó 139); *Primer et xicaves a les quatre* (Maó 139).
- XICAVES V. XICAR.
- XICOLATA *f.* Xocolata: **Xicolata** *casibé no ... no es podia tastar* (Aguiló 92).
- XIMINELLA* *f.* Xemeneia: *hi ha a un puesto, la ximineia* (Maçanet de C. 18).
- XIRIMIU* *m.* Dit petit: *no n'hi ha pel xirimiú* (Sentmenat 80).
- XIS V. AIXÍS.
- XIXANTA *adj.* Seixanta: *Totes les persones que no arribaven a xixanta anys* (Alp 27); *de vint-i-cinc a xixanta* (Alp 27); *cent cinquanta sàries de xixanta quilos* (Oix 36); *una biga molt grossa, de cinquanta o xixanta pams* (Calaf 72); *de cinquanta o xixanta pams* (Calaf 72).